

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ-3703	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΣΚΕΨΗ		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κατερίνα Κούτρα		
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	Επικ. Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και παρουσιάσεις video	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δεξιοτήτων (Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μεθοδολογία Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες I Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων (ως προαπαιτούμενη γνώση) Ψυχοπαθολογία Παιδιών και Εφήβων (ως προαπαιτούμενη γνώση)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (με εργασία και προσωπική μελέτη με εξετάσεις στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=381		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αυτό είναι μια εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Συστημικής Θεωρίας. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος γίνεται κριτική παρουσίαση θεμάτων αναφορικά με τη συστημική σκέψη και τις συστημικές προσεγγίσεις, όπως αυτές εφαρμόζονται στη μελέτη της οικογένειας, με θεωρητικό και βιωματικό τρόπο. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα μοντέλα οικογενειακής θεραπείας, η συμβολή τους στην εξήγηση των ψυχολογικών δυσκολιών, καθώς επίσης το Γενεόγραμμα ως εργαλείο αξιολόγησης της οικογένειας.

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές να έχουν κατανοήσει:

- τη φύση της συστημικής θεώρησης με κύριο άξονα αναφοράς την οικογένεια,
- τη σημασία της δυναμικής των διαπροσωπικών σχέσεων στην οικογένεια,
- την αξιολόγηση της λειτουργικότητας της οικογένειας,
- τα μοντέλα οικογενειακής θεραπείας και τα ειδικές καταστάσεις στις οποίες εφαρμόζονται,
- την εφαρμογή της συστημικής θεώρησης στην κλινική πρακτική μέσω της παρουσίασης κλινικών περιπτώσεων,
- τη μεθοδολογία του Γενεογράμματος, τη συλλογή και κατανόηση των πληροφοριών που

προσφέρει, καθώς και τη μελέτη των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μελών της οικογένειας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στη Συστημική Θεωρία: Οι διαφορετικές προσεγγίσεις στη μελέτη της οικογένειας, σύντομη ιστορική αναδρομή. Ιστορία, προέλευση και εξέλιξη της οικογενειακής θεραπείας.
2. Η Γενική Θεωρία των Συστημάτων και η οικογένεια ως ψυχοκοινωνικό σύστημα. Βασικές έννοιες της Συστημικής Θεωρίας. Κύκλος ζωής της οικογένειας.
3. Διαγενεαλογικά Μοντέλα Οικογενειακής Θεραπείας (Murray Bowen, Ivan Boszormenyi-Nagy)
4. Δομική Οικογενειακή Θεραπεία (Salvador Minuchin)
5. Στρατηγική Οικογενειακή Θεραπεία (Cloe Madanes & Jay Haley)
6. Το Μοντέλο του Μιλάνου (Gianfranco Cecchin, Luigi Boscolo, Mara Selvini Palazzoli, Giuliana Prata, Lynn Hoffman)
7. Μεταμοντερνισμός και Κοινωνικές Κονστрукτιβιστικές Οικογενειακές Θεραπείες
  - Σύντομη Εστιασμένη στη Λύση Θεραπεία (Steve de Shazer, Insoo Kim Berg)
  - Αφηγηματική Οικογενειακή Θεραπεία (Michael White, David Epston)
  - Μοντέλο της Αναστοχαστικής Ομάδας (Tom Andersen)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη (Πρόσωπο με πρόσωπο)		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learn.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητες Μαθήματος	Φόρτος Εργασίας	ECTS Μονάδες
	Παραδόσεις Μαθήματος	39 ώρες (13 διαλέξεις ή παρουσιάσεις εργασιών x 3 ώρες)	1,56

	Ομαδική εργασία	60 ώρες	2,4
	Ατομική εργασία	30 ώρες	1,2
	Παρουσίαση ομαδικής εργασίας	20 ώρες	0,8
	Σύνολο	149 ώρες	5,96
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική γλώσσα. Για τους φοιτητές Erasmus, στην Αγγλική γλώσσα.</p> <p>I. <u>Εκπόνηση γραπτής εργασίας ανασκόπησης της ερευνητικής βιβλιογραφίας</u> σε ειδικό θέμα του σεμιναρίου (60%).</p> <p>II. <u>Προφορική παρουσίαση της εργασίας ανασκόπησης της βιβλιογραφίας</u> που συγγράφει ο φοιτητής σε ειδικό θέμα του σεμιναρίου (20%).</p> <p>III. <u>Εκπόνηση γραπτής άσκησης</u> με θέμα τον σχεδιασμό και την ανάλυση του προσωπικού γενεογράμματος κάθε φοιτητή/τριας (20%).</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής σελίδας του μαθήματος που φιλοξενείται στην πλατφόρμα e-learn.</p>		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Goldenberg, I., & Goldenberg, H. (2005). *Οικογενειακή Θεραπεία* (Επιμέλεια: Ε. Κοτρώτσου). Αθήνα: Εκδόσεις Ελλην.
- McGoldrick, M., & Gerson, R. (1999). *Το Γενεόγραμμα: Εργαλείο Αξιολόγησης για την Οικογένεια* (Μτφρ.: Α. Νίκας & Κ. Νικολάου). Αθήνα: Κέδρος.
- Παπαδιώτη-Αθανασίου, Β. (2000). *Οικογένεια και Όρια*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαδιώτη-Αθανασίου, Β., & Σοφτά-Nall, Λ. (2006). *Οικογενειακή-Συστημική θεραπεία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Von Schlippe, A., & Schweitzer, J. (2008). *Εγχειρίδιο της Συστημικής Θεραπείας και Συμβουλευτικής* (Επιμέλεια: Β. Ιωαννίδου). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Watzlawick, P., Beavin-Bavelas, J., & Jackson, D. D. (2005). *Ανθρώπινη Επικοινωνία και οι Επιδράσεις της στη Συμπεριφορά* (Μτφρ.: Κ. Χαραλαμπίκη). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Επιλεγμένα άρθρα από τα επιστημονικά περιοδικά: *Family Process, Family Relations, Journal of Child and Family Studies, Journal of Family Issues, Journal of Family Psychology, Journal of Family Psychotherapy, Journal of Family Studies*, etc.